

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ferit ŞENYAŞAR

Urfa Milletvekili

Urfa'nın, Suruç ve Akçakale yolunda 10 Eylül 2023 Pazar günü sabah erken saatlerde mevsimlik tarım işçilerini taşıyan minibüsün kontrolden çıkarak bir duvara çarpması sonucu 5 tarım işçisi yaşamını yitirdi ve 15 işçi de yaralandı. Söz konusu olay basit bir trafik kazasından öte iktidarın tarım emekçilerine bakışını ortaya koyması açısından da trajik bir örnek olarak karşımızda durmaktadır.

TÜİK işgücü istatistiklerine (2022) göre, Türkiye'de istihdam edilen nüfusun %15,8'i tarım sektöründe çalışmaktadır. Toplam kayıtlı 4 milyon 866 bin kişi tarım sektöründe istihdam edilmiştir. Mevsimlik tarım işçileri, Türkiye'nin tarım hasılasında önemli bir paya sahiptir. Ancak mevsimlik tarım işçileri güvencesiz çalışma koşullarından, sağlık ve barınma gibi temel insani haklardan yoksun, açlık sınırları altında ücretler karşılığında ve kayıt dışı çalışırken en temel hakları olan yaşam hakları bile hiçe sayılmakta, her yıl sayısız trafik kazasında yaşamını yitirmektedir. Uluslararası çalışma örgütüne (ILO) verilerine göre dünyada her yıl meydana gelen 335 bin ölümlü iş cinayetinin 170 bini tarım sektöründe görülmektedir. Yine TÜİK'in 2018 işgücü anketine göre tarımda çalışanların %81,2'si kayıt dışı çalışmaktadır. Bu, tarımsal istihdamının en az % 40'nı mevsimlik tarım işçilerinin oluşturduğu kabul edilmektedir.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi'nin yayınladığı iş cinayetleri raporuna göre de 2022 yılının ilk yedi ayında gerçekleşen en az 1014 ölümün büyük bir bölümünü tarım ve orman iş kolunda meydana gelen kazaları oluşturmaktadır. Söz konusu raporda “Özellikle mevsimlik tarım işçilerinin çalıştıkları bölgelere ya da tarlaya yolculuğu sırasında uygun olmayan ulaşım araçlarının kullanılması, eskiyen traktörler, işçilerin barınma-dinlenme-temizlik alanlarının yetersizliği, son dönemde kene ısırılmaları vb. ölümlerin temel nedenlerini oluşturuyor” demektedir.

Bu durum gözler önünde durmasına rağmen tarım emekçilerine yönelik önleyici tedbir almakla yükümlü iktidarın yeterli önlemi almadığı sonucu ortaya çıkmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Tarım emekçileri her yıl trafik kazaları ile yaşamını yitirmeye devam ederken bakanlık olarak bugüne kadar önleyici ve caydırıcı bir politika ortaya koymuyor olmanızın özel bir sebebi var mıdır?
2. Mevsimlik tarım işçilerinin güvenli ulaşım, konaklama, altyapı, iş güvenliği ve gelir güvenliği gibi birçok haktan mahrum olmalarına rağmen çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi amacıyla yasal düzenleme yapılmamasının gerekçesi nedir?
3. Birçok çalışmada da açıkça görüleceği üzere tarım emekçileri özellikle trafik kazaları ile yaşamını yitirmektedir. Bu gerçeklik önümüzde durmasına rağmen bakanlık olarak ne gibi bir çalışma yürütülmüştür?
4. 2022-2023 trafik kazalarından ölen mevsimlik tarım işçilerinin sayısı ne kadardır? Bakanlığınızın konuyla ilgili bir çalışması var mıdır?
5. Yolcu taşımaya uygun olmayan araçlarda insan hayatını hiçe sayarak tarım işçilerinin ulaşımından sorumlu olan kişiler hakkında, diğer bakanlıklar haricinde, bakanlık olarak herhangi bir yasal bir düzenleme ve yaptırımlarınız var mıdır?